

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/136/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2316221544
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2316221544.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Jozefa Mačēja a členov senátu JUDr. Kataríny Slováčekovej a JUDr. Daniela Ilavského v spore žalobkyne: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, zast. splnomocnenkyňou: SEDLAČKO & PARTNERS, s.r.o., Štefánikova 8, Bratislava, IČO: 36 853 186, proti žalovanej: L. G., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom O. XXXX/XX, B., o 4.480,94 eur a príslušenstvo, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 8. júla 2019 č. k. 35Csp/279/2016-139, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej o zaplatenie úroku vo výške 17,59 % p.a. zo sumy 3.655,28 eur od 24.10.2016 do zaplatenia m e n í tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobkyni úrok vo výške 17,59 % p.a. zo sumy 3.655,28 eur od 24.10.2016 do 20.7.2017, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku a v zostávajúcej napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

II. Žalobkyňa má voči žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 90 %.

III. Žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. konanie v časti istiny zo zmluvy o bežnom účte vo výške 227,70 eur, úrokov z omeškania zo zmluvy o bežnom účte vo výške 426,61 eur a úrokov zo zmluvy o bežnom účte vo výške 17,90 % ročne zo sumy 825,66 eur od 24.10.2016 do zaplatenia zastavil; II. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 3.655,28 eur spolu s úrokom 197,71 eur; úrokom z omeškania 8,75% ročne zo sumy 3.655,28 eur od 5.12.2013 až do zaplatenia a sumu 597,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 597,96 eur od 24.10.2016 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia; III. vo zvyšnej časti žalobu zamietol a IV. žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 90 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 2 písm. a), b) a d) zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“); § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 54 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2 a § 565 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.z.“); § 369 ods. 3, § 497, § 708 ods. 1 a § 710 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len „Obch. z.“); § 144, § 145 ods. 1 a § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej aj „C. s. p.“); § 3 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Zb., ktorým sa vykonávajú niektoré ust. O. z., v rozhodnom znení; a poukazom na rozhodnutie ÚS SR sp. zn. IV. 476/2012 z 18.9.2012 a rozhodnutia KS Prešov sp. zn. 24Co/99/2017 z 27.3.2018, sp.

zn. 13Co/70/2017 z 12.7.2018, KS Banská Bystrica sp. zn. 15Co/235/2018 z 23.1.2019, KS Bratislava sp. zn. 9Co/53/2018 z 13.12.2018, KS Trenčín sp. zn. 19Co/70/2018 z 25.10.2018, KS Nitra sp. zn. 25Co/117/2018 z 10.10.2018.

3. Vecne súd prvej inštancie dôvodil, že právny predchodca žalobkyne (Sberbank Slovensko, a.s.) a žalovaná uzavreli zmluvu o spotrebnom úvere, na základe ktorej právny predchodca žalobkyne poskytol žalovanej spotrebiteľský bezúčelový úver v sume 4.200 eur a žalovaná sa zaviazala pôžičku splatiť v 60 mesačných splátkach vo výške 105,72 eur. Žalovaná na základe zmluvy vyčerpala sumu 4.200 eur, svoju povinnosť splácať úver v splátkach spolu s dojednanými úrokmi však neplnila, keď od splátky splatnej k 20.7.2013 na splatenie úveru nevykonávala žiadne úhrady. Právny predchodca žalobkyne v dôsledku toho využil možnosť uplatniť si právo podľa § 565 O. z. za splnenia podmienok uvedených v § 53 ods. 9 O. z. a listom z 13.11.2013 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru k 3.12.2013. Keďže žalovaná záväzok voči právnenému predchodcovi žalobkyne v stanovenej lehote nesplnila, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná v časti uplatnenej istiny vo výške 3.655,28 eur, zmluvných úrokov z omeškania za obdobie do vyhlásenia predčasnej splatnosti vo výške 197,71 eur a úrokov z omeškania vyčíslených do dňa nasledujúceho po vyhlásení predčasnej splatnosti vo výške 14,07 eur. V zmysle § 369 ods. 3 Obch. z., § 517 ods. 2 O. z. a § 3 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z. ďalej priznal žalobkyňi z nezaplatenej úverovej istiny vo výške 3.655,28 eur úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 5.12.2013, t. j. po predčasnej splatnosti úveru za obdobie, od ktorého žalobkyňa úroky z omeškania nevyčísliła, do zaplatenia. V časti zmluvného úroku vo výške 17,59 % ročne z nezaplatenej istiny vo výške 3.655,28 eur súd prvej inštancie návrh žalobkyne ako nedôvodný zamietol. Zmluvný úrok bol dojednaný vo výške 17,59 % ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 20.7.2017, žalobkyňa však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpila k zosplateniu celého úveru skôr, a to k 3.12.2013. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevrátil, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania. Súd prvej inštancie vychádzal z uznesenia ÚS IV. 476/2012 z 18.9.2012, v zmysle ktorého Ústavný súd SR odobril názor odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie, podľa ktorého veriteľovi patria úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania. Pri predčasnom a mimoriadnom zosplatení úveru vzniká veriteľovi nárok na jednorazové vrátenie požičanej istiny úveru, vrátane úrokov kapitalizovaných ku dňu zosplatenia úveru. Veriteľ teda navodzuje stav, v ktorom má právo získať okamžite späť celú sumu požičaných peňažných prostriedkov, v dôsledku čoho na jeho strane odpadá obmedzenie jeho práva na dispozíciu s istinou úveru. Ak teda nastal stav, kedy spotrebiteľ už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, niet dôvodu na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. V opačnom prípade by na ťarchu spotrebiteľa dochádzalo k dvojnásobnému zaťažovaniu v podobe úrokov z úveru ako i úrokov z omeškania, čo spôsobuje značnú nerovnováhu vo vzťahoch medzi účastníkmi. Súd uvádza, že v tejto otázke síce nie je rozhodovanie súdov jednotné, avšak v prevažnej miere sa aplikačná prax v súčasnosti prikláňa k názoru, že vyhlásením predčasnej splatnosti veriteľovi nárok na zmluvné úroky zaniká. Pokiaľ išlo o nárok žalobkyne uplatnený v súvislosti so zmluvou o bežnom účte súd prvej inštancie vychádzal z toho, že právny predchodca žalobkyne (Sberbank Slovensko, a.s.) a žalovaná uzavreli zmluvu o bežnom účte v znení jej dodatku z 12.6.2012, predmetom ktorej bolo otvorenie a vedenie bežného účtu a poskytovanie služieb vymedzených v dodatku vrátane poskytnutia spotrebiteľského úveru formou povoleného prečerpania s úverovým rámcem maximálne do 1.660 eur za podmienok stanovených zmluvou a všeobecnými obchodnými podmienkami. V zmysle ust. § 710 Obch. z. pokiaľ ide o povolené prečerpanie, spravujú sa práva a povinnosti strán zmluvnou o úvere. Podstatou povoleného prečerpania je, že klient je oprávnený čerpať peňažné prostriedky z účtu nad rámec vlastných peňažných prostriedkov a to až do výšky dojednaného limitu povoleného prečerpania. V priebehu konania žalobkyňa dodatočne doložila, že medzi stranami bol dojednaný úverový limit do výšky 498 eur pri úrokovej sadzbe 17,9 % ročne, pričom prípadné čerpanie nad tento limit bolo úročené sadzbou 23,40 eur. Žalovaná tieto tvrdenia žalobkyne nerozporovala. V prípade ak klient túto možnosť využije a peňažné prostriedky z debetného rámca čerpá, na práva a povinnosti medzi ním a bankou sa vzťahujú ustanovenia upravujúce zmluvu o úvere. Z predloženého prehľadu bolo zistené, že žalovaná opakovane prekračovala limit povoleného prečerpania prostriedkov, na základe čoho právny predchodca žalobkyne listom z 13.11.2013 žalovanej oznámil, že ku dňu 11.11.2013 banka eviduje na jej bežnom účte povolené prečerpanie spolu s nepovoleným debetným zostatkom/

prekročením v celkovej výške 624,83 eur. Vzhľadom na závažné porušovanie zmluvných a obchodných podmienok banky zo strany žalovanej jej vypovedala Zmluvu o kontokorentnom úvere/povolenom prečerpaní a požiadala o zaplatenie pohľadávky z kontokorentného úveru/povoleného prečerpania spolu s nepovoleným debetným zostatkom/prekročením najneskôr do 2.12.2013. Žalovaná bola povinná vrátiť banke všetky peňažné prostriedky poskytnuté formou povoleného prečerpania spolu s nepovoleným debetom a splatnými úrokmi do 2.12.2013, nakoľko tak však neurobila, žalobkyňa si v konaní voči nej uplatňuje nárok na zaplatenie nesplateného debetu na účte ku dňu 3.12.2013 vo výške 597,96 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,50 % ročne zo sumy 597,96 eur od 24.10.2016 (v súlade s návrhom žalobkyne) do zaplatenia, v ktorej časti súd považoval nárok za dôvodný. Vo zvyšnej časti istiny zo zmluvy o bežnom účte vo výške 227,70 eur, úrokov z omeškania zo zmluvy o bežnom účte vo výške 426,61 eur a úrokov zo zmluvy o bežnom účte vo výške 17,90 % ročne zo sumy 825,66 eur od 24.10.2016 do zaplatenia súd konanie vzhľadom na účinné späťvzatie žaloby zastavil. Žalovaná sa k čiastočnému späťvzatiu nevyjadrila. Pokiaľ ide o splatnosť priznaných peňažných nárokov, súd uložil žalovanej povinnosť zaplatiť ich žalobkyni do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Po vykonanom dokazovaní súd nemal za preukázané splnenie predpokladov na povolenie dlhšej splatnosti v podobe splátok. Žalovaná zotrvala na svojej požiadavke, aby jej súd povolil zaplatiť uplatnenú pohľadávku v splátkach, ktoré bližšie nešpecifikovala a okrem všeobecného vyjadrenia, že nemá zamestnanie, neuviedla ani žiadne tvrdenia odôvodňujúce povolenie splátok. Navrhnutá výška splátky by mala zodpovedať kritériám, ktoré treba pri rozhodovaní zohľadňovať, a to výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného ako aj v konaní prejavenu snahu o splnenie záväzku a možnosti žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, ako aj skutočnosť, či by prípadné zdržanie v plnení súdom stanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v prejednávanej veci, vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťažajúce. Za zásadné súd však považoval to, že žalovaná žiadnym spôsobom neosvedčila ani nepreukázala svoju schopnosť splácať akékoľvek splátky. Zároveň napriek počas celého konania deklarovanej snahe záväzok splácať, žalovaná na jeho splatenie nevykonala žiadnu úhradu, čo podľa názoru súdu nie je podkladom pre to, aby žiadosti o odlišnú úpravu paričnej doby vo forme povolenia splátok vyhovel.

4. V časti o trovách konania svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 C. s. p., podľa ktorého žalobcovi ako v prevažnej miere úspešnej strane vzniklo právo na náhradu trov konania v rozsahu 90 %.

5. Proti tomuto rozsudku iba v jeho časti III. výroku, ktorým súd zvyškovo zamietol žalobu v časti úrokov vo výške 17,59 % p. a. zo sumy 3.655,28 eur od 24.10.2016 do zaplatenia a v časti závislého výroku IV. o trovách konania podala odvolanie žalobkyňa s návrhom na jeho zmenu tak, aby odvolací súd v zmysle § 388 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti zmenil tak, že žalovanej uloží povinnosť zaplatiť žalobkyni úroky vo výške 17,59 % p. a. zo sumy 3.655,28 eur od 24.10.2016 do zaplatenia a prizná žalobkyni proti žalovanej nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v plnom rozsahu, a to z nasledujúcich dôvodov:

Rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.). Žalobkyňa sa žalobou zo dňa 1.12.2016 domáhala zaplatenia nárokov vyplývajúcich zo zmluvy o spotrebnom úvere č. 603 101 zo dňa 8.6.2012 (ďalej len „zmluva o úvere“). Podľa čl. 5 ods. 3 zmluvy o úvere „Ak Dlžník nezaplatí riadne a včas splátku úveru alebo Poplatky podľa tejto Zmluvy, je povinný zaplatiť Banke Úrok z omeškania z dlžnej Splátky úveru alebo Poplatkov od prvého pracovného dňa nasledujúceho po dni ich splatnosti až do zaplatenia.“ V citovanej ustanovení zmluvy je explicitne vyjadrená povinnosť dlžníka zaplatiť úroky z nesplateného úveru odo dňa jeho prvého čerpania až do dňa jeho skutočného zaplatenia, v súlade s § 502 a § 503 zákona č. 513/1991 Zb. Obch. z. v znení neskorších predpisov. Legitímnosť uplatneného nároku na zaplatenie úrokov vyplýva prima facie zo samotného znenia § 502 a § 503 Obch. z., bez potreby duplicitných dojednaní v zmluve o úvere. Prvoinštančný súd dospel k nesprávnemu právnomu záveru, keď uviedol, že: „V časti zmluvného úroku vo výške 17,59 % ročne z nezaplatených istín vo výške 3.655,28 eur od 4.12.2013 do zaplatenia (v petite spolu s úrokmi z omeškania vyčíslenými za obdobie do 23.10.2016 vo výške 3.036 eur a následne uplatneným od 24.10.2016 do zaplatenia) súd návrh žalobkyne ako nedôvodný zamietol. Súd mal za preukázané, že strany si dojednali zmluvný úrok 17,59 % ako fixný do doby splatnosti úveru. Konečná splatnosť úveru bola v zmluve dohodnutá ku dňu 20.7.2017, žalobkyňa však v zmysle zmluvných dojednaní pristúpila k zosplateniu celého úveru skôr, a to k 3.12.2013. Je nesporné, že úverový vzťah spočíva v poskytnutí peňažných prostriedkov a do vrátenia poskytnutých prostriedkov má dlžník platiť úroky. Účastníci úveru si pritom nemusia dohodnúť čas, na ktorý sa úver poskytuje. V takom prípade vzniká právo na úroky

až do vrátenia poskytnutých peňažných prostriedkov. Pokiaľ si však účastníci úveru dohodnú úverové obdobie a dlžník poskytnuté peňažné prostriedky do dohodnutej doby nevráti, prichádzajú do úvahy za obdobie od splatnosti úveru úroky z omeškania.“ (ods. 32 napadnutého rozsudku).

Argumentácia prvoinštančného súdu sa nesprávne opiera o raritné a tendenčné rozhodnutia krajských súdov, ktoré nezohľadňujú ustálený doktrínálny výklad ustanovenia § 502 a § 503 Obch. z. a konštantnú rozhodovaciu prax súdov SR a ČR. Rovnako sa Ústavný súd SR v konaní vedenom pod sp. zn. IV. ÚS 476/2012 nezaoberal prípustnosťou paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky popri úrokoch z omeškania, ale namietaným porušením základných práv konkrétnej sťažovateľky. Ústavný súd SR nie je zásadne oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej. Právne závery všeobecných súdov môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň majú za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00).

Odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je z tohto dôvodu scestné a absurdné, pričom legitímne nasvedčuje záveru, že ide o šablónovito a opakovane využívanú argumentáciu v prípadoch, keď je jednou zo strán sporu spotrebiteľ.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 28.10.2014, sp. zn. 3Obdo/67/2013: „Závazok platiť úroky ako odplatu /cenu/ za poskytnutie peňažných prostriedkov je podstatnou časťou úverovej zmluvy a v prípade, ak dlžník neplní dohodnutý záväzok zo zmluvy, veriteľovi nezaniká nárok na úrok z omeškania. Oba tieto inštitúty je treba dôsledne odlišovať jednak ich podstatou, ako aj funkciami a na úrok z omeškania má veriteľ zákonný nárok. (...) Podľa § 502 ods. 1 veta prvá Obch. z. platí, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona.“ (str. 8 odôvodnenia).

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 27.6.2007, sp. zn. 33Odo/657/2005 (publikovaného pod C 5404): „Při peněžité půjčce lze platně dohodnout smluvní úroky nejen pro dobu její splatnosti, nýbrž i pro dobu, kdy je dlužník s jejím splacením v prodlení; právo věřitele požadovat současně úroky z prodlení tím není dotčeno.“.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 24.7.2014, sp. zn. 33Cdo/1401/2014: „Soudní praxe i odborná literatura je zajedno v tom, že smluvené úroky představují odměnu za půjčení peněz, kdežto úroky z prodlení jsou sankcí za porušení povinnosti - nedodržení dohodnuté doby splatnosti. Zatímco povinnost dlužníka zaplatit věřiteli smluvené úroky vzniká ze závazku ve smlouvě, povinnost platit úroky z prodlení vyplývá ze zákona jako důsledek prodlení se splněním dluhu. I když dlužník není v prodlení s plněním dluhu, může věřitel požadovat úroky smluvené a úroky z prodlení může požadovat při prodlení dlužníka i u bezplatné půjčky. Obojí úroky mohou být věřitelem požadovány vedle sebe bez ohledu na skutečnost, zda se jedná nebo nejedná o občanskoprávní vztah (srov. rozsudek bývalého Nejvyššího soudu SSR ze dne 17.3.1972, sp. zn. 1 Cz 37/72, uveřejněný pod č. 53/72 Sbírky soudních rozhodnutí a stanovisek, dále rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 25.9.2003, sp. zn. 33 Odo 518/2003, a ze dne 27.6.2007, sp. zn. 33 Odo 657/2005, jakož i Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol. Občanský zákoník II. § 460 až 880. Komentář. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2009, str. 1551 a 1856).“.

Podľa rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.9.2003, sp. zn. 33Odo/518/2003 (publikovaného pod C 2259): „Smluvní úroky i úroky z prodlení mohou existovat vedle sebe. Úroky z prodlení může věřitel požadovat i když nebyli sjednány.“.

Povinnosť dlžníka platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi potvrdzujú aj viaceré rozhodnutia krajských súdov v SR:

V zmysle aktuálneho uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 19.7.2018 sp. zn. 2Co/388/2017: „Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté úroky, bude preto vždy určujúci obsah zmluvy, ako si ho zmluvné strany upravili. S týmto názorom sa stotožňuje aj odvolací súd a k tomu považuje za potrebné dodať, že poskytnutie finančných prostriedkov veriteľom dlžníkovi v rámci úveru má za následok absenciu týchto peňažných prostriedkov u veriteľa, a teda veriteľ nemá možnosť s týmito peňažnými prostriedkami nakladať v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ani tvoriť účel podnikateľskej činnosti, t. j. zisk. Takýto stav nepochybne trvá nielen počas doby, v ktorej má dlžník úver splácať v zmysle dohodnutej doby splátok, ale aj v čase po jeho zosplatnení, teda až do doby skutočného vrátenia peňažných prostriedkov dlžníkom. Nemožno teda v rámci zmluvnej voľnosti účastníkov úverového vzťahu vylúčiť dohodu účastníkov, podľa ktorej má dlžník povinnosť zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po zosplatnení úveru, teda za celú dobu, počas ktorej má dlžník peňažné prostriedky veriteľa v dispozícii. Opačný výklad by mohol vyvolať absurdnú situáciu, keby sa dlžník porušením svojich zmluvných povinností splácať úverové splátky dostal do výhodnejšej pozície, v ktorej by napriek nevráteniu peňažných prostriedkov mal tieto vo svojej dispozícii naďalej bez povinnosti

uhradiť odmenu za ich poskytnutie, t. j. zaplatiť veriteľovi úrok aj za obdobie po predčasnom zosplatnení úveru vyvolanom porušením zmluvných povinností dlžníkom.“

Podľa rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27.3.2018, sp. zn. 8Co/138/2017: „Nemožno bez ďalšieho dospieť k záveru, že by bolo možné vychádzať z toho, že okamžité zosplatnenie úveru by malo za následok založenie hrubej nadvlády dodávateľa na spotrebiteľovi, ktorý už nemá právny titul mať peňažné prostriedky u seba a tieto užívať, a niet dôvodu ani na to, aby veriteľ inkasoval úroky, ktoré by mu patrili výhradne za stavu oprávnenej držby prostriedkov spotrebiteľom. Nie je možné sa stotožniť ani s tým, že by tak bol založený krajne nespravodlivý a ústavne nekonformný stav, kde spotrebiteľ by bol vystavený všetkým sankčných mechanizmom vynútenia povinnosti a plnenia a veriteľ by naďalej pohodlne inkasoval úroky zo sumy, ktorú mu spotrebiteľ nevrátil a de facto by šlo o právny stav, podľa ktorého by sa popreli účinky veriteľom vyvolanej zmeny obsahu záväzku a veriteľ by úroky inkasoval ako keby k zmene záväzku nedošlo, zatiaľ čo však spotrebiteľovi by neboli garantované nijaké práva, ktoré mu plynuli zo zmluvy pre veriteľom vyvolanou zmenou záväzku. K zosplatneniu úveru, resp. zániku úverovej zmluvy, totiž nedochádza z dôvodu svojvôle veriteľa, ale pre neplnenie základnej povinnosti dlžníka riadne splácať úver spolu s dohodnutými úrokmi, pričom nedochádza ani k popretiu účinkov veriteľom vyvolanej zmeny v obsahu záväzku, keďže účinky spočívajúce vo vzniku povinnosti dlžníka uhradiť veriteľovi nesplatenú istinu ihneď; spolu s dohodnutými úrokmi; nepochybne zostávajú zachované, keď sa k tejto povinnosti dlžníka pridáva už iba povinnosť platiť veriteľovi navyše aj (sankčné) úroky z omeškania. I v takom prípade dlžníkovi (spotrebiteľovi) zostávajú zachované rovnaké práva, ako pred zosplatnením, hoci s tým rozdielom, že z dôvodu závažného porušenia svojej platobnej disciplíny stratí výhodu vrátiť veriteľovi nesplatenú časť úveru s príslušenstvom v splátkach.“

Podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30.8.2017, sp. zn. 1Co/393/2016: „Právna teória ani rozhodovacia prax súdov nevyklučuje možnosť, aby popri sebe obstál aj nárok na úhradu zmluvných úrokov popri úrokoch z omeškania. S právnym záverom súdu prvej inštancie, že úroky možno zásadne priznať len na dobu do dňa predčasnej splatnosti istiny a že od tohto okamžiku už zmluvné úroky nenabiehajú a nastupujú výlučne úroky z omeškania sa preto odvolací súd nestotožňuje. Z hľadiska posúdenia doby, za ktorú boli v úverovej zmluve dohodnuté úroky bude preto vždy rozhodujúci obsah zmluvy, tak ako si to zmluvné strany dojednali. V prípade zmluvných úrokov na rozdiel od úrokov z omeškania je treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru, ako aj na úrok z omeškania. V samotnej úverovej zmluve alebo v samostatnej dohode môžu zmluvné strany dohodnúť rôzne varianty, napr. že budú úrok ak úrok z omeškania kombinovať, môžu dohodnúť aj to, že pre prípad omeškania so splatením úveru dohodnú zvýšený úrok z úveru oproti pôvodne dohodnutému úroku z úveru, ktorý má dlžník plniť, ak úver spláca v dohodnutých splátkach.“

Podľa rozsudku Krajského súdu v Žiline zo dňa 16.2.2016, sp. zn. 11Co/65/2016: „Až v prípade, pokiaľ zmluva úpravu neobsahuje, riadia sa práva a povinnosti zmluvných strán ustanoveniami Obchodného, prípadne Občianskeho zákonníka. Úrok z úveru je nárokom, na ktorý nemá vplyv ani omeškanie dlžníka, ktoré je skutočnosťou, ktorá zakladá vznik nových sankčných záväzkov dlžníka. Samotný vznik nároku na úrok z úveru neovplyvňuje. Pokiaľ ide o inštitút predčasnej splatnosti úveru, ktorý predstavuje odstúpenie od zmluvy o úvere, ani týmto odstúpením od zmluvy nezaniká povinnosť dlžníka vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky a zaplatiť úroky, menia sa len podmienky, za ktorých je dlžník povinný uvedenú povinnosť splniť (celá pohľadávka sa stáva splatnou)“.

Podľa uznesenia Krajského súdu v Košiciach zo dňa 24.1.2014, sp. zn. 4Cob/146/2013: „Pretože ide o dva rozdielne inštitúty - úrok a úrok z omeškania, treba vychádzať z toho, že pri omeškaní s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a na úrok z omeškania. (...) Ak je dlžník v omeškaní so zaplacením úroku aj úveru, je povinný z oboch týchto dlžných súm platiť úrok z omeškania. Vyplýva to aj z ustanovenia § 503 ods. 3 Obchodného zákonníka, podľa ktorého je dlžník oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve, avšak úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia peňažných prostriedkov do doby ich vrátenia úveru. (...) Ani Zákon o spotrebiteľských úveroch nevyklučil uplatňovať popri úrokoch z úveru aj úrok z omeškania, preto na vzťah úrok z úveru a úrok z omeškania je potrebné aplikovať aj pri spotrebiteľských úveroch ustanovenia Obchodného zákonníka ako lex generalis pre vzťahy založené zmluvou o úvere.“

Podľa rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 31.10.2013, sp. zn. 43Cob/186/2013: „Je pritom nevyhnutné rozlišovať medzi pojmom úrok z nesplateného úveru a pojmom úrok z omeškania z peňažných záväzkov, ktoré neboli dlžníkom uhradené ku dňu splatnosti. Úrok z nesplateného úveru je chápaný ako cena peňazí. Pre veriteľa predstavuje kompenzáciu za to, že sa vzdal narábania so svojimi finančnými prostriedkami, ktoré na určitý dohodnutý čas poskytol dlžníkovi. Oproti tomu úrok z omeškania je sankcia, ktorú má veriteľ právo požadovať v prípade, ak dlžník nesplní riadne a včas

svoj peňažný záväzok. Uplatnenie práva na úroky z úveru sa nevylučuje s uplatnením práva na úroky z omeškania. Tieto dva nároky svedčia veriteľovi súbežne až do momentu, kým je úver dlžníkom riadne zaplatený.“

Podľa rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.10.2012, sp. zn. 14Co/83/2012: „Úrok z úveru je vlastne cena (odplata) za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov a preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania, t. j. do doby skutočného vrátenia úveru veriteľovi. Odvolací súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že rozhodujúce je dojednanie v úverovej zmluve. (...) Odvolací súd v tejto veci nemal dôvod sa odchýliť ani od názoru uvedeného v komentári ku Obchodnému zákonníku (Štenglová I., Plíva S., Tomsa M. a kol.: Obchodní zákonník, komentář. 5 vydání, Praha, C. H. Beck, 1998 s. 834).“

Ako aj na ďalšie nedávne rozhodnutia (rôznych) krajských súdov v SR, z ktorých vyplývajú obdobné právne závery (uznesenie Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.11.2016, sp. zn. 11Co/344/2016; uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 18.8.2016, sp. zn. 43Cob/129/2016; rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 24.2.2016, sp. zn. 19Co/472/2014).

V zmysle § 502 ods. 1 Obch. z.: „Od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.“

V zmysle § 503 ods. 3 Obch. z.: „Dlžník je oprávnený vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky pred dobou určenou v zmluve. Úroky je povinný zaplatiť len za dobu od poskytnutia do vrátenia peňažných prostriedkov.“

Z citovaných ustanovení nevyplýva, že povinnosť dlžníka platiť za poskytnuté peňažné prostriedky úroky je limitovaná splatnosťou úveru. Jazykovým výkladom druhej vety § 503 ods. 3 Obch. z. možno jednoznačne dospieť k záveru, že dlžník je povinný platiť úroky až do skutočného vrátenia peňažných prostriedkov. To znamená, že simultánne úročenie pohľadávky po splatnosti peňažného záväzku úrokom z omeškania a súčasne úrokom podľa § 502 Obch. z. nie je zákonom vylúčené. Je zrejmé, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré plnia celkom odlišné funkcie. Úrok, ako zmluvne dojednaná cena úveru v zmysle § 502 Obch. z. za poskytnutie peňažných prostriedkov dlžníkovi a úrok z omeškania, ako zákonom predpokladaná sankcia za omeškanie dlžníka s plnením peňažného záväzku v zmysle § 369 Obch. z. (resp. § 517 O. z. pokiaľ je dlžníkom spotrebiteľ).

Okamihom splatnosti úveru, resp. vyhlásením predčasnej splatnosti úveru v nadväznosti na porušenie dlžníkovej povinnosti splatiť poskytnutý úver riadne a včas, nemôže dôjsť k zániku práva veriteľa na zmluvne dohodnutý úrok. Považujeme za absurdné, ak by sa takýmto spôsobom (častokrát úmyselným nesplatením úveru) mohol dlžník zbaviť svojej povinnosti platiť úroky (mutatis mutandis R 53/1972). Právny záver súdu prvej inštancie nezohľadňuje, že protiprávny stav vyvolala žalovaná svojím nezodpovedným správaním, ktorého prirodzeným následkom je sankcia. Keďže k uhradeniu pohľadávky žalobcu nedošlo ani v dodatočnej lehote, žalobca postupoval lege artis, keď sa podanou žalobou domáhal, aby mu žalovaná vrátila celú sumu poskytnutého úveru, vrátane uplatneného príslušenstva. Žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k zániku (predčasnému ukončeniu) zmluvy.

Povinnosť platiť úroky z omeškania je pritom predpokladaným zákonným sankčným mechanizmom. Pretrvávajúci stav, keď žalovaná naďalej užíva (nevracia) poskytnuté finančné prostriedky a žalobca nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých úrokov.

Zdôrazňujeme, že inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov. Preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania (bez ohľadu na termín splatnosti úveru), t. j. do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi: SUCHOŽA, J. a kol.: Obchodný zákonník a súvisiace predpisy. Komentár. EUROUNION. Bratislava 2016, s. 1025: „Úrokovanie sa končí až vrátením poskytnutých peňažných prostriedkov“.

MAMOJKA, M. a kol.: Obchodný zákonník. Veľký komentár. 2. zväzok § 261 - § 775. EUROKODEX. Bratislava 2016, s. 353: „(...) vzhľadom na povahu samotného pojmu úrok (cena za používanie peňažných prostriedkov) by povinnosť platiť úrok nemala vzniknúť skôr, ako dôjde k poskytnutiu peňažných prostriedkov. Obdobne možno povedať, že úrok by sa mal platiť len za obdobie do úplného splatenia úveru, resp. do doby predčasného splatenia úveru (pozri § 503 ods. 3)“.

PATAKYOVÁ, M. a kol.: Obchodný zákonník. Komentár. 4. vydanie. C.H.BECK. Praha 2013, s. 1394: „Úrok z poskytnutého úveru je cenou peňažných prostriedkov, ktoré zmluvou o úvere veriteľ umožňuje čerpať dlžníkovi. Úrok z úveru nemá sankčný charakter, preto ho nemožno zamieňať s úrokom z

omeškania, na ktorý vzniká veriteľovi nárok iba v prípade, ak je dlžník so splatením svojho záväzku v omeškani (§ 369 ods. 1)“.

OVEČKOVÁ, O. a kol.: Obchodný zákonník. Komentár. Druhé, doplnené a prepracované vydanie. IURA EDITION. Bratislava 2008, s. 402 - 404: „Z podstaty úveru ako ceny za používanie peňažných prostriedkov možno vyvodiť, že povinnosť dlžníka platiť úroky trvá až do doby vrátenia úveru. (...) Pri úverovej zmluve ide nepochybne o plnenie peňažného záväzku a hneď v dvoch rovinách: vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky (úver) v dohodnutej lehote, ako aj zaplatiť požadované úroky. Ak dlžník v oboch prípadoch nesplní svoju povinnosť včas, dostane sa do omeškania. Vzhľadom na to, že ide o dva rozdielne inštitúty, ktoré sa odlišujú svojou podstatou, ako aj funkciami, všeobecne treba vychádzať z toho, že pri omeškani s vrátením peňažných prostriedkov má veriteľ nárok jednak na úrok z úveru a jednak na úrok z omeškania“.

ŠTENGLOVÁ, I., PLÍVA, S., TOMSA, M. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. 13. vydání. C.H.BECK. Praha 2010, s. 1156: „Úrok z úvěru je vlastně cena (úplata) z užívání poskytnutých peněžních prostředků, a proto má dlužník zásadně platit tento úrok za skutečnou dobu užívání, tj. do doby skutečného vrácení úvěru věřiteli.“. POKORNÁ, J., KOVAŘÍK, Z., ČÁP, Z. a kol.: Obchodní zákoník. Komentář. II. díl. Wolters Kluwer ČR. Praha 2009, s. 1586: „Období, za něž je dlužník povinen úroky platit, začíná poskytnutím peněžních prostředků a končí jejich vrácením věřiteli (a to i předčasným - viz § 503 odst. 3); při prodlení s vrácením prostředků vzniká navíc věřiteli nárok též na úroky z prodlení (§ 369)“.

KOBLIHA, I., KALFUS, J., KROFTA, J., KOVAŘÍK, Z., KOZEL, R., POKORNÁ, J., SVOBODOVÁ, Y.: Obchodní zákoník. Komentář. Linde Praha. Praha 2006, s. 1248: „(...) úroky jsou odměnou za přenechání peněz jinému, a pokud dlužník stále peníze užívá, a to i v případě, kdy již je měl vrátit, je stále povinen tuto odměnu věřiteli platit. Tedy úročení skončilo by až splacením úvěru (§ 503 ods. 3)“.

PELIKÁNOVÁ, I.: Komentář k obchodnímu zákoníku. 4. díl § 409-565. Linde Praha. Praha 1997, s. 389: „Úroky je dlužník povinen platit až od okamžiku reálného poskytnutí peněz do okamžiku jejich reálného vrácení - ať už včasného nebo opožděného“.

BALKO, L.: Právna úprava úveru. In: Odborné články. EPI 2005: „Úroky sú odplatom za poskytnutie peňažných prostriedkov na základe úverovej zmluvy, predstavujú cenu úveru. Sú cenou v zmysle zákona o cenách. Dlžník je povinný platiť úroky až od okamihu reálneho poskytnutia peňazí do okamihu ich reálneho vrátenia, a to či už v lehote, alebo v omeškani“.

KOLEMBUS, A.: Úvery - druhy úverov, účtovanie a zdaňovanie. In: Dane a účtovníctvo 9/2004. EPI 2005: „Dlžník je povinný platiť úroky až do doby splatenia poskytnutých peňažných prostriedkov (istiny), to znamená aj v prípade, že so splatením poskytnutých peňažných prostriedkov mešká“.

IRSÁK, S.: Dobré mravy v záväzkoch na poskytnutie peňažného plnenia a pri ich zabezpečení (vo svetle českej, rakúskej a nemeckej judikatúry). In: Bulletin SAK 7-8/2008, s. 15: „Úroky z omeškania alebo zmluvnú pokutu treba odlišovať od úrokov z istiny. Zatiaľ čo úrok z istiny predstavuje odplatu za poskytnutie istiny, úrok z omeškania predstavuje sankciu za nedodržanie záväzku a zmluvná pokuta predstavuje spôsob zabezpečenia záväzku“.

Pokiaľ ide o doktrínu občianskeho práva, keďže súd prvej inštancie považoval zmluvu o úvere za spotrebiteľskú, zdôraznila znenie § 517 ods. 2 O.z.: „Ak ide o omeškani s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis“.

ŠTEVČEK, M., DULAK, A., BAJÁNKOVÁ, J., FEČÍK, M., SEDLAČKO, F., TOMAŠOVIČ, M. a kol.: Občiansky zákoník II. § 451 - 880. Komentár. C.H.BECK, Praha 2015, s. 1788: „Dohodnuté (zmluvné) úroky (napr. podľa § 688 alebo § 799 OZ) predstavujú odmenu za požičanie peňazí, naproti tomu, úroky z omeškania sú sankciou za porušenie povinnosti - nedodržanie dohodnutej doby splatnosti. Zatiaľ čo povinnosť dlžníka zaplatiť veriteľovi dohodnuté úroky vzniká zo záväzku uvedeného priamo v zmluve, povinnosť platiť úroky z omeškania vyplýva zo zákona ako dôsledok omeškania dlžníka so splatením dlhu. (...) Obidva úroky môže teda veriteľ žiadať popri sebe, a to bez ohľadu na skutočnosť, či ide alebo nejde o občianskoprávny vzťah“.

KRAJČO, J.: Občiansky zákoník pre prax. Komentár. II. zväzok. EUROUNION, Bratislava 2015, s. 2242 a 2244: „Vznik zodpovednostného vzťahu (sankčných práv a povinností) nemá však sám o sebe za následok zánik samotného záväzkového vzťahu alebo k jeho zmenám (okrem tzv. fixných zmlúv v zmysle § 518 OZ), ale iba to, že okrem pôvodných práv a povinností vznikajú aj ďalšie práva a povinnosti tvoriace obsah zodpovednostného záväzkového vzťahu. (...) Viaceré ustanovenia Občianskeho zákoníka predpokladajú uzavretie dohody o úrokoch vo väzbe na iný zmluvný vzťah. K tomu pozri napr. § 573, 658, 778 OZ. Hoci aj v prípade dohodnutých úrokov ide o príslušenstvo

pohľadávky, ich funkcia je odlišná a nemá sankčný charakter. Ide o odplatu za plnenie poskytnuté veriteľom (napr. pri pôžičke o odplatu za požičanie istiny).“.

FEKETE, I.: Občiansky zákonník. Veľký komentár. 2. diel. EUROKÓDEX, Bratislava 2011, s. 1475: „Občiansky zákonník rozlišuje úroky z omeškania a zmluvné úroky a považuje ich za dva samostatné právne inštitúty. Zmluvné úroky upravuje napr. v ustanovení § 658 OZ (úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke), § 778 OZ (úroky z vkladov v peňažnom ústave) alebo § 573 OZ (úroky z plnenia, ktoré sa majú vrátiť pri zrušení záväzku)“.

FIALA, J., KINDL, M. a kol.: Občiansky zákoník. Komentár. II. díl. Wolters Kluwer ČR. Praha 2009, s. 941: „Úroky z prodlení je třeba vždy odlišovat od (smluvených) úroků. Úroky mají povahu tzv. civilních plodů peněz, jsou úplatou za poskytnutí určité peněžní částky (jistiny), povinnost platit úroky vyplývá ze smlouvy. Úroky z prodlení jsou zákonnou sankcí za porušení povinnosti uhradit peněžní závazek, povinnost platit úroky z prodlení vyplývá ze zákona“.

ELIÁŠ, K. a kol.: Občiansky zákoník. Veľký akademický komentár. 2. svazek. Linde Praha. Praha 2008, s. 1482: „Ocitne-li se dlužník v prodlení s plněním peněžitého závazku, rozmnožuje se jeho platební povinnost tak, že je zavázán platit vedle vlastního dluhu (a vedle případných běžných úroků, předem sjednaných např. podle § 658 odst. 1 nebo podle § 779) ještě úrok z prodlení nebo poplatek z prodlení. Jako úrok z prodlení, tak poplatek z prodlení mají povahu speciální peněžité sankce, která na dlužníka následkem jeho prodlení dopadá“.

ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol.: Občiansky zákoník II. § 460-880. Komentár. 1. vydání. C.H.BECK, Praha 2008, s. 1396: „Úroky z prodlení je třeba lišit od smluvených úroků (např. při půjčce) [658, 1], které jsou úplatou za užívání jistiny, nikoliv sankcí za porušení povinnosti. Zatímco povinnost dlužníka zaplatit věřiteli smluvené úroky vzniká ze závazku ve smlouvě, povinnost platit úroky z prodlení vyplývá ze zákona jako důsledek prodlení se splněním dluhu. Přestože dlužník není v prodlení s plněním dluhu, může věřitel požadovat úroky smluvené. Úroky z prodlení může věřitel požadovat i tehdy, když nebyly úroky smluveny. Obojí úroky mohou být placeny vedle sebe“.

Totožná interpretácia inštitútu zmluvných úrokov je prezentovaná aj pri výklade § 658 O. z. (pokiaľ si zmluvné strany dohodnú úroky v zmluve o pôžičke), ktorá sa z hľadiska zmluvných typov upravených v O. z., najviac približuje zmluve o úvere upravenej výlučne v Obch. z.

V zmysle § 658 OZ: „Pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky“.

KRAJČO, J.: Občiansky zákonník pre prax. Komentár. III. zväzok. EUROUNION, Bratislava 2015, s. 2858: „Je však treba rozlišovať úroky dohodnuté podľa § 658 ods. 1 O.z. a úroky z omeškania (poplatok z omeškania) podľa § 517. Dohodnuté úroky ako aj úroky z omeškania, môžu existovať popri sebe. (...) Povinnosť platiť dohodnuté úroky však zaniká splatením pôžičky. Veriteľ však môže od dlžníka požadovať aj prípadné úroky z omeškania“.

DULAKOVÁ, D., FEKETE, I., DULAK, A. a kol.: Zmluvy o prenechaní veci na užívanie (nájomné zmluvy, zmluva o ubytovaní, zmluva o pôžičke a výpožičke a timesharingová zmluva). S komentárom. C.H.BECK, Praha 2012, s. 636 a 648: „Odplatom za poskytnutie pôžičky (istiny) je úrok. Pre veriteľa ide o kompenzovanie jeho vlastnej nemožnosti predmet pôžičky užívať, pre dlžníka je to zase cena, ktorú musí zaplatiť za užívanie cudzieho kapitálu. (...) Pripúšťa sa, aby sa dlžník s veriteľom dohodli, že veriteľ má právo na zmluvné úroky dokonca aj počas doby po ktorú je dlžník v omeškaní s vrátením pôžičky, pretože aj počas tejto doby veriteľ nemá možnosť so svojimi prostriedkami nakladať. Dlžník bude teda povinný kompenzovať veriteľa za celý čas, po ktorý istinu skutočne užíval až do jej faktického vrátenia veriteľovi. Za dobu po dojednanom dátume vrátenia pôžičky tak bude dlžník povinný zaplatiť nielen zmluvný úrok ako odmenu veriteľovi za prenechanie peňazí ale aj úrok z omeškania ako sankciu za omeškanie s vrátením pôžičky“.

FEKETE, I.: Občiansky zákonník. Veľký komentár. 2. diel. EUROKÓDEX, Bratislava 2011, s. 1976: „Nemožno teda vylúčiť, aby si zmluvné strany dohodli pri peňažnej pôžičke úroky aj za dobu, po ktorú bude istina skutočne používaná dlžníkom (až do faktického vrátenia veriteľovi), teda aj za dobu, v ktorej sa dlžník prípadne ocitne v omeškaní so splnením svojho záväzku, pretože nevráti veriteľovi istinu v dohodnutej lehote splatnosti. Inštitúty zmluvných úrokov a úrokov z omeškania sú pritom obe príslušenstvom pohľadávky (§ 121 ods. 3 O.z.), ale majú odlišné funkcie a môžu existovať vedľa seba.“.

VOJČÍK, P. a kol.: Občiansky zákonník. Stručný komentár. IURA EDITION, Bratislava 2008, s. 834: „Od úrokov dohodnutých podľa § 658 ods. 1 treba odlišovať úroky z omeškania v zmysle § 517 ods. 2. Pri omeškaní dlžníka s plnením peňažného dlhu veriteľ má právo nielen na dohodnuté úroky, ale aj na úroky z omeškania vo výške zodpovedajúcej dvojnásobku diskontnej sadzby určenej Národnou bankou Slovenska platnej k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu (§ 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z.)“.

SVOBODA, J. a kol.: Občiansky zákonník. Komentár a súvisiace predpisy. V. vydanie. EUROUNION, Bratislava 2005, s. 606: „Úroky sú splatné najneskôr spolu s istinou, pokiaľ ich splatnosť nebola dohodnutá v iných termínoch. Aj v tomto prípade má veriteľ (popri dohodnutých úrokoch) právo požadovať úroky z omeškania, ak sa dlžník dostane do omeškania s plnením peňažného dlhu“.

ŠVESTKA, J., SPÁČIL, J., ŠKÁROVÁ, M., HULMÁK, M. a kol.: Občiansky zákonník II. § 460-880. Komentár. 1. vydání. C.H.BECK, Praha 2008, s. 1693: „Úroky z prodlení i smluvené úroky mohou být placeny vedle sebe“.

DOHNAL, J.: Úročení úvěrů - vybrané otázky. In: Obchodněprávní revue č. 2/2011, s. 48: „Úrok je totiž ve smyslu § 658 odst. 1 ObčZ úplatou za užívání půjčené jistiny a lze jej požadovat za celou dobu, po kterou dlužník půjčenou jistinu užívá, to znamená i za dobu dlužníkovy prodlení s vrácením půjčené jistiny. I po tuto dobu totiž dlužník půjčenou jistinu užívá.“

Vzhľadom na prezentované doktrínálne závery a rozhodovaciú prax nemožno v danom prípade akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobkyne úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom. Opačným výkladom dochádza ad absurdum k neodôvodnenému zvýhodneniu žalovanej v neprospech žalobkyne. Na základe absurdného záveru súdu prvej inštancie je teda postavenie dlžníka lepšie v prípade porušenia záväzku (nesplácanie úveru), než v prípade riadneho plnenia povinností (!). Ak totiž dlžník počas celej doby úver riadne spláca podľa zmluvy o úvere, tento sa mu úročí dojednanou sadzbou, v danom prípade 17,59 % p.a. Pokiaľ však úver svojvoľne splácať prestane a banka v dôsledku toho zvyšok úveru zosplatní, vznikne dlžníkovi bez ďalšieho iba povinnosť platiť úrok z omeškania. Predčasným zosplatnením úveru v dôsledku porušenia povinností žalovanou tak paradoxne dochádza k jej ekonomicky výhodnejšiemu postaveniu, keď namiesto povinnosti zaplatiť žalobcovi aj zmluvne dohodnuté úroky, popri úrokoch z omeškania (ako zákonom stanovenej sankcie), je žalovaná povinná zaplatiť iba úrok z omeškania. Je neprijateľné, aby bol dlžník po zjavnom porušení povinnosti ekonomicky a právne zvýhodnený. Ak má mať v dôsledku nesplácania úveru výrazne lepšiu úrokovú sadzbu, potom to: a) radikálne znevýhodňuje všetkých klientov banky, ktorí svoje úvery splácajú riadne; b) finančne motivuje každého úverového klienta, aby čím skôr prestal riadne splácať svoj úver, pretože od momentu jeho následnej predčasnej splatnosti sa mu bude jeho zostatok úročiť už iba sadzbou úroku z omeškania; c) absolútne devastuje úverové podnikanie bánk, pretože banka úverové prostriedky späť vrátené nemá a ich úročenie je iba na základe svojvoľného nesplácania dlžníkom degradované. V tejto súvislosti odvolateľka poukázala na odlišné stanovisko podpredsedu Ústavného súdu Slovenskej republiky JUDr. Milana Ľalíka v náleze zo dňa 24. 10. 2013, sp. zn. I.ÚS 547/2012, v ktorom pomerne ilustratívne poukázal na aktuálnu zjavnú a neudržateľnú predimenzovanosť ochrany spotrebiteľa a „démonizovanie“ veriteľskej pozície - v neprospech právnej istoty a celkového doterajšieho vnímania objektívneho práva v podmienkach kontinentálnej právnej kultúry:

„Všeobecné súdy vrátane Ústavného súdu SR ochranu spotrebiteľov pustili už tak ďaleko, že títo nemusia niesť žiadne adekvátne dôsledky za svoje konanie, aj keď uzavrú akúkoľvek zmluvu, dokonca čokoľvek čo sa prieči zdravému rozumu (v zmysle „ten chudák ani nevie, čo podpísal“, ale „peniaze mohol zobrať“), a to sa už dotýka samotnej podstaty a hlavne primeranosti práva, v dôsledku čoho spotrebiteľa z úradnej povinnosti zbavujú jeho zodpovednosti. Takýto postup orgánov ochrany práva je nielenže absolútne „nevýchovný“, paternalistický, ale aj absurdný a v rozpore so zásadou rovnosti, vigilantibus iura, neminem laedere a pod., ktoré by mali v podstate platiť aj pre „privilegovaného“ spotrebiteľa; opakom je potom neprípustné zvýhodňovanie dlžníka oproti veriteľovi ktorému inak reálne hrozí riziko nevyváženia ani len elementárneho nároku bez akéhokoľvek príslušenstva voči dlžníkovi, ktorý sa tak neoprávnene obohacuje na jeho úkor za asistencie súdov. Preto ak nedôjde k racionálnemu zvratu v doterajšej judikatúre súdov, opäť vrátane Ústavného súdu SR, existujúce bagateľné spory tak zahltia všetky súdy Slovenskej republiky (čo je už reálne) a ochromia nielen výkon ich spravodlivosti, ale narušia aj dôveru občanov v právo, právny poriadok, a tým aj v právny štát (čl. 1 ods. 1 Ústavy SR)“.

Obdobne podľa aktuálneho odlišného stanoviska JUDr. F. H. k uzneseniu zo dňa 20.9.2017, sp. zn. III. ÚS 572/2017:

„Spôsob a miera ochrany spotrebiteľov, či už v právnej úprave alebo pri rozhodovaní súdov (ochrana tzv. „až za hrob“), ako sme v súčasnosti svedkami, môže (aj pri rešpektovaní potrebnosti plnenia si úloh štátu v tomto smere) v dlhodobejšom časovom horizonte priniesť až zhubné následky pre zdravý vývoj spoločnosti. Súčasný model (okrem rizika porušovania ústavy a ústavných princípov) totiž v praxi často vedie k tomu, že občania (spotrebiteľia) nebudú povinní ani zaviazaní splácať svoje peňažné dlhy vrátane istiny, ku ktorým sa dobrovoľne zaviazali, čo (na základe uplatnenia štátnej moci) v konečnom dôsledku zbavuje paušálne nie zanedbateľný počet ľudí zodpovednosti za svoje rozhodnutia a činy (parafráza známeho pravidla („dlhy sa nemusia platiť“)“.

Je potrebné zdôrazniť, že aj ochrana spotrebiteľa má svoje medze a v žiadnom prípade ju nemožno pojať ako obranu pred jeho ľahkomyselnosťou a nezodpovednosťou (rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.6.2010, sp. zn. 23Cdo/1201/2009; ŠVESTKA, J. - SPÁČIL, J. - ŠKÁROVÁ, M. - HULMÁK, M. a kol.: Občiansky zákonník I. Komentár. C.H.BECK, Praha 2008, str. 408).

6. Žalovaná sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadřila, odvolací návrh nepodala.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 C. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 C. s. p.), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 C. s. p.), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 C. s. p.), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 C.s.p.) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. h/ C. s. p.), preskúmal rozsudok v napadnutej časti v medziach daných rozsahom (§ 379 C. s. p.) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 C. s. p.), s prihliadnutím ex offa na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 C. s. p.), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C. s. p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C. s. p. a contrario), a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne je čiastočne dôvodné, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

8. Vzhľadom k tomu, že odvolací súd nevstupoval do procesu modifikácie skutkového stavu, na ktorom je napadnuté rozhodnutie založené a ide o prejednanie právnej otázky a nie skutkovej, nebol daný zákonný dôvod na doplnenie alebo zopakovanie dokazovania podľa § 385 ods. 1 C. s. p. (a teda ani na nariadenie pojednávania odvolacím súdom). Odvolací súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie. Možnosť odvolacieho súdu rozhodnúť o odvolaní bez nariadenia odvolacieho pojednávania prevzal aj C. s. p. Nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem, ktorého existencia nebola v danom prípade daná. Podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (Valera Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002) v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (najmä ak pojednávanie na prvom stupni bolo verejné a vyšší súd prejednáva právne otázky).

9. Súd prvej inštancie správne kvalifikoval právny vzťah založený zmluvou medzi žalobkyňou a žalovanou ako založený spotrebiteľskou zmluvou, keďže táto spĺňala definičné znaky takejto zmluvy, ako aj definičné znaky subjektov spotrebiteľskej zmluvy. V konaní bolo nesporné, že zmluvný vzťah medzi stranami konania, založený zmluvou o spotrebiteľskom úvere, napĺňa definičné znaky spotrebiteľskej zmluvy, ako i spotrebiteľského úveru. Súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej časti zamietajúcej časti veci samej na právnom závere, že žalobkyňa prislúcha právo na zaplatenie dohodnutého zmluvného úroku z úveru len do jeho splatnosti v dôsledku mimoriadneho zosplatnenia úveru jednostranným právnym úkonom veriteľky. Žalobkyňa s týmto jeho záverom nesúhlasila dovodiac najmä tým, že dlžník je povinný platiť úroky až do doby skutočného vrátenia poskytnutého úveru veriteľovi, žiadosťou o okamžité splatenie úveru nedochádza k zániku (predčasnemu ukončeniu) zmluvy, povinnosť platiť úroky z omeškania je predpokladaným zákonným sankčným mechanizmom, pretrvávajúci stav, keď žalovaná naďalej užíva (a nevracia) poskytnuté finančné prostriedky a žalobkyňa nimi fakticky nedisponuje, rozhodne nie je dôvodom na nepriznanie zmluvne dohodnutých úrokov, inštitút úroku je v právnej doktríne SR a ČR dlhodobo interpretovaný ako cena za užívanie poskytnutých peňažných prostriedkov, preto má dlžník zásadne platiť tento úrok za skutočnú dobu užívania (bez ohľadu na termín splatnosti úveru), t. j. do doby reálneho vrátenia úveru veriteľovi, v ktorej súvislosti poukázala na odbornú literatúru, keď vzhľadom na prezentované doktrinálne závery a rozhodovaciu prax nemožno v danom prípade akceptovať údajnú neprípustnosť paralelného úročenia istiny úverovej pohľadávky žalobkyne úrokom z omeškania a súčasne riadnym zmluvným úrokom (v podrobnostiach viď bod. 5 tohto rozhodnutia odvolacieho súdu).

10. Treba uviesť, že rozhodovacia prax odvolacích súdov je nesúladná v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnem zosplatnení úveru. Kumulácia zmluvných úrokov a úrokov z omeškania po zosplatnení spotrebiteľskej úverovej zmluvy, je predmetom odbornej diskusie, keďže jednoznačné legislatívne riešenie absentuje.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky v aktuálnom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/42/2020 poukázal na skutočnosť, že pri spotrebiteľských úveroch je jednou s náležitosťami, ktoré musí zmluva obsahovať,

uviedenie doby trvania zmluvy (§ 9 ods. 2 písm. d/ ZoSÚ). To znamená, že doba trvania zmluvy pri jej vzniku je časovo ohraničená. V súčasnej právnej úprave úverovej zmluvy absentuje explicitná úprava konečného okamihu povinnosti dlžníka platiť úroky z poskytnutých peňažných prostriedkov. V § 502 ods. 1 veta prvá Obch. z. je uvedené len to, že dlžník je povinný platiť veriteľovi úroky z úveru od doby poskytnutia peňažných prostriedkov. Zo žiadneho ustanovenia Obch. z., O. z., či ZoSÚ nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k zosplatneniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinnosti profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Zosplatnenie je pritom inštitút slúžiaci ochrane veriteľa. Veriteľ však peňažné prostriedky nemá, ale patrí mu za ne dohodnutá odmena. Závazok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá, ako doba riadneho splácania úveru, pretože dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Rozdiel je len v tom, že pre omeškание k povinnosti platiť zmluvné úroky pristupuje povinnosť platiť úroky z omeškania.

12. Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 5Cdo/42/2020 argumentoval aj tým, že pre spotrebiteľa je nevýhodné, aby platil úroky až do zaplatenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplatenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník teda presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť dlžník - spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z toho dôvodu dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplatenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods. 1 O. z. Na druhej strane postavenie veriteľa - dodávateľa sa aj bez uvedeného dojednania nezhorší, ak mu v dôsledku nesplatenia úveru v dohodnutej dobe vznikne škoda. Jeho právo zostáva zachované, po zohľadnení zaplatených úrokov z omeškania, ktoré plnia funkciu paušalizovanej náhrady škody. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/42/2020 vyplýva záver, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.

13. Vzhľadom k uvedenému odvolací súd v zmysle § 388 C. s. p. rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil, uložením povinnosti žalovanej zaplatiť žalobkyni úrok vo výške 17,59 % p.a. zo sumy 3.655,28 eur od 24.10.2016 (žalobkyňou požadovaná doba) do 20.7.2017, t. j. žalobkyni náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí tzn. do konečnej splatnosti úveru - 20.7.2017 (doba trvania zmluvy, ktorá bola dohodnutá pri jej vzniku a ohraničená konečnou splatnosťou úveru), a podľa § 387 ods. 1 C. s. p. rozsudok súdu prvej inštancie v zostávajúcej napadnutej zamietajúcej časti (o zaplatenie zmluvného úroku 17,59 % p.a zo sumy 3.655,28 eur po 20.7.2017 do zaplatenia) ako vecne správny potvrdil.

14. Podľa § 396 ods. 2 C. s. p. ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

15. Podľa § 396 ods. 1 C. s. p. ustanovenia o trovách konania pred súdom prvej inštancie sa použijú aj na odvolacom súde.

16. Podľa § 255 ods. 1 C. s. p. súd prizná strane náhradu trov konania podľa jej pomeru úspechu vo veci.

17. Podľa § 255 ods. 2 C. s. p. ak mala strana konania vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania.

18. Podľa § 256 ods. 1 C. s. p. ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

19. Podľa § 262 ods. 1 C. s. p. o výške náhrady súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

20. V konaní na súde prvej inštancie bola žalobkyňa úspešná v časti žalobného nároku na zaplatenie istiny (pre pomerné rozdelenie trov konania je rozhodujúci pomer úspechu a neúspechu v uplatnenej istine bez príslušenstva /úrok z omeškania, úrok/) 4.253,24 eur (3.655,28 eur + 597,96 eur), tak, ako uviedol aj súd prvej inštancie v odvolaní napadnutom rozsudku, teda v rozsahu 95 % a žalovaná v časti istiny 227,70 eur, v ktorej bolo konanie zastavené, keďže zastavenie konania procesne zavinila žalobkyňa späťvzatím žaloby bez uvedenia dôvodu (5 %).

21. V odvolacom konaní bolo „vecou“ v zmysle § 255 ods. 1 C. s. p. „príslušenstvo“, už ako samostatný predmet (úrok) a vzhľadom k tomu, že žalobkyňa bola úspešná vo vzťahu k zamietavej časti žaloby (úroku od 24.10.2016 do 20.7.2017) a žalovaná mala zasa úspech vo vzťahu k zamietavej časti žaloby (úroku po 20.7.2017 do zaplatenia) nemožno hovoriť o úspechu a neúspechu žalobkyne a žalovanej v posudzovanej veci, v dôsledku čoho žiadnej zo strán nevzniklo právo na náhradu trov konania, a to pred súdom prvej inštancie, ako aj v konaní pred odvolacím súdom. Odvolací súd preto rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov odvolacieho konania.

22. Senát odvolacieho súdu tento rozsudok prijal pomerom hlasov 3 : 0 (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších zmien a doplnení; § 393 ods. 2 druhá veta C. s. p.).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie.

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné.

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.